

História obce

Počiatky osídľovania obce

Veľké množstvo lokalít v okolí obce je zo staršej doby kamennej (Plavecký sv. Mikuláš; z mladšej a pozdnej kamennej doby (Plavecký Mikuláš, Smolenice). Početné náleziská svedčia o osídlení takmer všetkých období: bronzovej, staršej železnej, mladšej doby železnej, keď tu žili Keltovia. Po Keltoch prišli Kvádovia, ktorých vytlačala rímska moc. Hradiská i osídlenia z čias ríše Veľkomoravskej boli nájdené v celej oblasti okolia Buková, počnúc Rohožníkom, Smolenicami až po Hradište pod Vrátnom a inde. Priamo v obci i blízkom okolí boli nájdené pamiatky neolitu, eneolitu i z doby halštatskej. Lokalita patrí archeologicky do stredodunajskej mohylovej kultúry, zo strednej doby bronzovej. V katastri obce boli nájdené nálezy potvrdzujúce aj obdobia halštat a mohylníky zo strednej doby bronzovej patriace do stredodunajskej mohylovej kultúry. Slovanské osídlenia sú v celom okolí známe.

Viedla „Česká cesta“ od severu a severozápadu medzi Hrubým Kamencom (405 m n.m.) a Osečníkom (410 m n.m.), ďalej smerom na Trnavu a ďalej južne k Budínu (k Dunaju). Z knihy „Hrady na Slovensku“: Cesta šla cez Brno na Holíč (Alba Ecclesia alebo Wuiwar – Novohrad), odtiaľ cez Šaštín (Saswar – Blatný hrad), Senicu, pozdĺž riečky Myjavy na Jablonicu, kde prechádzala tzv. „Zemskou bránou“. Tu sa cesta rozdelila smerom na Považie, strážená hradom pri Beckove a hlavná cesta pokračovala cez Biksard a Trnavu, pri Šintave prekročila Váh a smerom na Nyárhid (Nové Zámky) viedla na Ostrihom.

Chaloupecký a Šmilauer píšu o Sikuloch tu usadených strážcov pohraničia a treba spomenúť aj Plavcov, strážcov to hraničných Malých Karpát v tejto oblasti, podľa ktorých sa podnes uchovali mená niektorých obcí v okolí.

Prvá písomná zmienka o obci

Prvá písomná zmienka o obci Buková sa nachádza v listine kráľa Belu IV. z roku 1256, kedy mala názov Byk. Pomenovanie Bygzaad

sa objavuje v roku 1394, Biksárd v roku 1773 a Buková od roku 1948. Pri zriadení fary v r. 1787 na pečati bolo meno Bikszárd, alebo foneticky písané Bixard a Bixárd.

Nad obcou sa čnie najvyšší vrch Malých Karpát Záruby, ktorého výška je 767 m n.m. Na jeho západnej časti vo výške 576 m n.m. sa nachádza zrúcanina hradu, ktorý sa volá Ostrý Kameň, nazývaný aj Biksardský hrad, nemecky Scharfenstein, maďarsky Élesko, alebo aj Ostriž. Jeho meno je zrejme odvodené od tvaru skaly, na ktorej je postavený. Bol postavený v trinástom storočí – v r. 1273. Spolu s Korlátskym a Plaveckým hradom tvoril trojicu pevností strážiacich západné hranice Uhorska a starú historickú Českú cestu, ktorá viedla od severu a severozápadu medzi Hrubým Kamencom cez Osečník smerom na Trnavu do Budína. V tej dobe – v listine Karola Róberta z roku 1336 bola obec miestom colného úradu. Za strážnu službu, ktorú obyvatelia Biksardu vykonávali, boli oslobodení od platenia poplatkov. Obec patrila k panstvu Ostrý Kameň, od roku 1752 k Svätojánskemu panstvu, administratívne patrila do Bratislavskej stolice, okresu Trnava.

Podľa pomenovaní častí chotára, honov, môžeme usudzovať len na slovenské osídlenie. Tak napr. sú známe tieto pomenovania: Polovičky, Pri moste, Kuse, Široké, Úzke, Pod korlátskym kopcom, Pri prepadlých zvonoch. Lesy ako Cerovina, Lipiny, Bíla hora, Nad zámkom. V obci sa nachádza miesto oddávna nazývané Hradisko. Usudzujúc z tohto názvu by sa mohlo jednať, ako uvádza literatúra, že: “Prvé opevnené miesta na Slovensku boli rozsiahle hradiská obklopené zemnými valmi, ktoré vznikli v predfeudálnej spoločnosti ako útočiská pred nepriateľom”. Miesto sa nachádza na východ od kostola asi tak 800 m.

Oddávna sa v Bukovej páliło vápno. Ešte koncom minulého storočia tu bolo 12 pecí. Vypálené, teda hotové, vápno rozvážali Bukovčania vozmi do okolia na predaj. Robili tak ešte aj v časoch po druhej svetovej vojne. Keď prišli do obcí a miest volali to známe „vápnoóó“. Z čias minulého storočia zachovala sa aj pesnička spievaná trnavským dialektom:

Ešte sme neboly ponyže Trnavy, už sa nás pýtali – odkál ste trhany? Odkád by sme boly, od tej Bíléj Hory, gde to vápenečko ve dne v noci horí!

V takej bukovskej peci dobre naloženej, sa vypálilo až 10 vozov vápna. Pec zvyčajne tri razy týždenne naplňovali a to hlavne koncom leta a na jeseň. Avšak ani táto obživa nebola dostatočná. A tak sa mnohí obyvatelia koncom 19. storočia vysťahovali do Ameriky (cca 40 mužov).